

**Az Európai
Tengerügyi, Halászati
és Akvakultúra-alap
(ETHAA)**

***Gyakran ismétlődő
kérdések***

Célkitűzések, költségvetés és keret

Mi az ETHAA?

Az ETHAA **uniós alap**, amely **2021-től 2027-ig** működik. Az [uniós költségvetésből](#) pénzügyi erőforrásokat biztosít az **EU közös halászati politikája**, az **integrált tengerpolitika** és a **nemzetközi óceánpolitikai irányításra vonatkozó uniós menetrend** támogatására.

Pénzügyi támogatást nyújt olyan innovatív projektek kidolgozásához, **amelyek biztosítják a vízi és tengeri erőforrások fenntartható hasznosítását.**

Ezáltal hozzájárul az [európai zöld megállapodás](#), azaz az uniós környezetvédelmi és éghajlat-politika ütemtervében kitűzött célok eléréséhez.

Mi az ETHAA célja?

Az Európai Uniónak (EU) globális óceánpolitikai szereplőként és a tengeri eredetű élelmiszerek jelentős előállítójaként felelőssége az óceánok és erőforrásaik védelme és fenntartható hasznosítása. Az EU társadalmi-gazdasági érdeke az is, hogy garantálja az élelmiszer-ellátást, a tengergazdaság versenyképességét és a part menti közösségek megélhetését.

Az ETHAA hozzájárul a fenntartható halászat megvalósításához és a tengerek biológiai erőforrásainak megőrzéséhez. Ez a következőket eredményezi:

- **egészséges, biztonságos tengerek és óceánok, amelyekkel fenntartható gazdálkodást folytatnak;**
- **élelmiszerbiztonság** tengeri eredetű élelmiszerekkel biztosított ellátással;
- **a fenntartható kék gazdaság** növekedése.

Az ETHAA hozzájárul továbbá az [ENSZ 14. fenntartható fejlődési céljának](#) („*az óceánok, tengerek és tengeri erőforrások megőrzése és fenntartható hasznosítása*”) megvalósításához, amely mellett az EU elkötelezte magát.

Az ETHAA azonban kis alap, ezért azt stratégiai módon kell felhasználni. Minden befektetett eurónak sokkal többet kell hoznia a kollektív előnyök és a közjó szempontjából. Ezért az ETHAA-finanszírozásnak olyan beruházásokat kell támogatnia, amelyek egyértelmű **hozzáadott értékkel** rendelkeznek, különösen a piaci hiányosságok vagy az optimálistól elmaradó beruházási helyzetek kezelése révén.

A közpénzből folyósított támogatás nem duplikálhatja és nem szoríthatja ki a magánfinanszírozást, és a versenyt sem torzíthatja. Inkább elő kell segítenie a magánberuházást, különösen ott, ahol a magánszektor nyereséges, mint amilyen például általában a tengergazdaság.

Melyek az ETHAA által támogatott fő fellépések?

Az ETHAA olyan innovatív projekteket támogat, amelyek hozzájárulnak a vízi és tengeri erőforrások fenntartható hasznosításához és a velük folytatott fenntartható gazdálkodáshoz.

Előmozdítja különösen a következőket: –

- fenntartható és alacsony szén-dioxid-kibocsátású halászati tevékenységek,
- a tengeri biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme,
- az európai fogyasztók ellátása minőségi és egészséges, tengeri eredetű élelmiszerrel,
- a halászati ágazat társadalmi-gazdasági vonzereje és generációs megújulása, különös tekintettel a kisüzemi part menti halászatra,
- az élelmezésbiztonsághoz hozzájáruló fenntartható és versenyképes akvakultúra fejlesztése,
- a készségek és a munkafeltételek javítása a halászatban és az akvakultúrában,
- a part menti közösségek gazdasági és társadalmi életképessége,
- innováció a fenntartható kék gazdaságban,
- a biztonságos tengeri térséghez hozzájáruló tengeri védelem,
- az egészséges, biztonságos és fenntarthatóan kezelt óceánokhoz hozzájáruló nemzetközi együttműködés.

Mekkora az ETHAA költségvetése és hogyan oszlik meg?

Az ETHAA-t a 2021 és 2027 közötti időszakra **6,108 milliárd euró** költségvetéssel programozták.

A programirányítás a „megosztott irányítás” és a „közvetlen irányítás” között oszlik meg:

- **megosztott irányítás** – **5,311 milliárd eurót** az uniós költségvetés és az uniós országok által társfinanszírozott nemzeti programok biztosítanak;
- **közvetlen irányítás** – **797 millió eurót** közvetlenül a Bizottság biztosít.

Mi az ETHAA kerete?

A „**megosztott irányítás**” keretében az ETHAA kezelése a Bizottság által jóváhagyott nemzeti programokon keresztül történik. Ebben az esetben az uniós országok programjaikban felvázolják, hogy milyen módon tudják a legjobban teljesíteni az alap célkitűzéseit. Nemzeti stratégiájukkal összhangban azonosítják a fellépéseket, és saját kritériumaiknak megfelelően választják ki a támogatható projekteket.

Az ETHAA-ról szóló rendelet ugyanakkor meghatározza a támogatásra nem jogosult műveletek listáját, így megelőzve a halászat fenntarthatóságának veszélyeztetését. Ezenkívül a halászflootta bizonyos beruházásaira és kompenzációs rendszereire egyedi feltételek vonatkoznak annak biztosítása érdekében, hogy azok összhangban legyenek a közös halászati politika védelmi célkitűzéseivel.

A „**közvetlen irányítás**” keretében a Bizottság közvetlenül kezeli az alapot az uniós tagállamok által kijelölt szakértők csoportjából álló ETHAA-bizottság által elfogadott munkaprogramokon keresztül.

Horizontális feltételek

Milyen feltételek biztosítják, hogy az ETHAA kollektív hozzáadott értékkel rendelkező fellépésekre irányuljon?

Számos feltétel biztosítja, hogy a kollektív hozzáadott értékkel rendelkező fellépések (pl. a biológiai sokféleség védelme, a fenntartható halászat, az innováció, a halászati és akvakultúra-ágazat közös szervezése, a helyi fejlesztés) elsőbbséget élvezzenek az alacsonyabb hozzáadott értékkel rendelkező egyedi beruházásokkal szemben.

- **A halászhajókra irányuló egyedi beruházások 5 kategóriáját** pénzügyileg **maximálták** – együttesen nem haladhatják meg az egyes uniós országoknak juttatott költségvetés 15%-át – annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a források kiszorítása a nagyobb hozzáadott értékkel rendelkező fellépésekből.
- Az egyes uniós országoknak juttatott költségvetés legalább **15%-át a közös halászati politika két sarokkövére** kell fordítani annak érdekében, hogy elegendő forrást biztosítsanak azok célkitűzéseire: i. a halászati tevékenységek ellenőrzése és ii. a halászati gazdálkodásra vonatkozó tudományos adatok gyűjtése.
- A közpénzből nyújtott támogatás aránya a beruházás hozzáadott értékétől függ. A **magas kollektív hozzáadott értékkel rendelkező projektek** (pl. innováció, kollektív kedvezményezett, az eredményekhez való nyilvános hozzáférés) akár **100%-ban** is részesülhetnek, míg egyes egyedi flottatámogatások nem haladhatják meg a 40%-ot.
- A fedélzeti beruházásokhoz nem nyújtható támogatás pusztán az uniós jog által kötelezően előírt követelményeknek való megfelelés érdekében, kivéve a halászati tevékenységek ellenőrzésére használt bizonyos felszerelések esetét. A támogatásoknak olyan magatartásokat kell ösztönözniük, amelyek **túlmutatnak** a jogszabályoknak való **egyszerű megfelelésen**.
- **Bizonyos támogatásokat a kis- és közepes méretű** (azaz a 24 méternél rövidebb) **halászhajók számára tartanak fenn**. Ezeket a következő célokra használják:
 - hajtómű cseréje vagy korszerűsítése;
 - fiatal halászok segítése használt hajó első alkalommal történő beszerzésében;
 - a hajó térfogatának növelése a biztonság, a munkafeltételek vagy az energiahatékonyság javítása érdekében.

A nagyobb hajók összességében nyereségesebbek, és célszerű magánforrásokat használniuk e sajátos beruházások céljára.

Mi történik, ha az ETHAA kedvezményezettjei vagy az uniós országok nem tartják be a közös halászati politika szabályait?

Az ETHAA-támogatás feltétele a **közös halászati politika szabályainak betartása**. Amennyiben valamely kedvezményezett súlyos jogsértést követ el (pl. illegális halászat), vagy valamely uniós ország nem tesz eleget valamely konkrét kötelezettségének, a finanszírozást megszakítják, felfüggesztik vagy korrigálják.

Miért kell feltételekhez kötni a halászfloTTába történő beruházásokat?

A halászhajókba történő beruházások támogatása növelheti a hajók halászati kapacitását és következésképpen halfogási képességét, ami **túlhalászás**hoz vezethet. Például egy nagyobb hajótesttel és/vagy nagyobb teljesítményű motorral rendelkező hajó gyorsabb ütemben hosszabb ideig foghat halakat, és nagyobb távolságot tehet meg ennek érdekében, ezáltal pedig növeli a halállományokat érő terhelést.

Ráadásul a halászfloTTa bizonyos szegmenseiben strukturális kapacitásfelesleg tapasztalható, ami azt jelenti, hogy **túl sok hajó halászik túl kevés halra**. Ezekben a szegmensekben a halászati kapacitás növelése folyamatos túlhalászáshoz vezetne.

Az ETHAA ezért **biztosítékokat** tartalmaz bizonyos flottatámogatásokra vonatkozóan e káros hatások elkerülése érdekében. Például a hajónak a halászfloTTa strukturális kapacitásfelesleg nélküli szegmenséhez kell tartoznia, és nem nyújtható támogatás a hajó teljesítményének növelésére.

Ugyanakkor nem minden flottatámogatás káros. Megfelelő feltételek mellett e támogatások **pozitívan járulhatnak hozzá** a környezeti, társadalmi és gazdasági fenntarthatósághoz, például az alacsony környezeti hatású halászati technikákba, a fedélzeti biztonságba vagy az energiahatékonyságba történő beruházások. Ezek a beruházások ETHAA-támogatásra jogosultak.

Léteznek-e káros halászati támogatások az ETHAA-ban?

Nem, az ETHAA nem tartalmaz káros halászati támogatásokat.

[Az ENSZ 14.6. fenntartható fejlődési célja](#) ezeket úgy írja le, mint „*olyan halászati támogatások, amelyek hozzájárulnak a többletkapacitáshoz és a túlhalászáshoz, és [...] amelyek hozzájárulnak a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászathoz*”. Az EU elkötelezte magát ezek betiltása mellett.

E támogatások elkerülése érdekében az ETHAA-ról szóló rendelet tartalmaz egy listát a **támogatásra nem jogosult műveletekről** (pl. új halászhajók építése, a halászhajók teljesítményének növelése), valamint egy **sor feltételt** a káros hatások, többek között a

közvetett hatások megelőzésére (pl. bizonyos beruházások csak a halászflootta strukturális kapacitásfelesleggel nem rendelkező szegmenseiben támogathatók).

Konkrét támogatási területek

Hogyan segíti az ETHAA a biológiai sokféleség védelmét/helyreállítását?

Az európai zöld megállapodás részeként az EU [biodiverzitási stratégiát](#) fogadott el a természet hatékonyabb védelme és az ökoszisztéma pusztulásának visszafordítása érdekében. Az ETHAA kulcsfontosságú szerepet játszik a stratégia célkitűzéseinek elérésében. Nevezetesen segíti a következőket:

- a **fenntartható, alacsony hatású és alacsony szén-dioxid-kibocsátású halászati tevékenységek** előmozdítása (pl. tudományos adatok gyűjtése a fenntartható halászati gazdálkodás alátámasztására, a nem szándékos fogások megszüntetése, az érzékeny fajok védelme, a halászhajók energiahatékonyságának javítása),
- a **tengeri biológiai sokféleség és ökoszisztémák** védelme és helyreállítása a tengervizek [jó környezeti állapotának](#) elérése érdekében (pl. védett tengeri területek létrehozása és kezelése, [a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelvben](#) meghatározott területvédelmi intézkedések végrehajtása, a fajok védelme az [élőhelyvédelmi irányelvvel összhangban](#)),
- a **körforgásos gazdaság** előmozdítása (pl. az elveszített halászeszközök és a tengeri hulladék összegyűjtése és újrafeldolgozása, valamint a halászatból és akvakultúrából származó hulladék értékének növelése révén),
- a **fenntartható és energiahatékony akvakultúras** termelés előmozdítása.

Hogyan járul hozzá az ETHAA az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz a halászatban és az akvakultúrában?

Az ETHAA felhasználható a halászat és az akvakultúra szénlábnyomának csökkentésére. A lehetséges intézkedések körébe tartoznak:

- a halászhajók meghajtására szolgáló **CO₂-hatékony technológiákkal** kapcsolatos innováció (pl. alacsonyabb szén-dioxid-kibocsátású tüzelőanyagokon, például cseppfolyósított földgázon, cseppfolyósított biogázon vagy hibrid elektromos meghajtáson végzett kísérletek; hidrogén üzemanyaggal való ellátására vonatkozó előkészítő kutatás),
- a halászhajók motorjainak cseréje vagy korszerűsítése CO₂-kibocsátásuk csökkentése érdekében (bizonyos feltételek mellett, a teljesítmény, és ezáltal a halászati kapacitás növelésének elkerülése érdekében),
- a halászhajók **energiához való hozzáférése** javítása (pl. jobb hidrodinamika révén),
- kevesebb hatással járó akvakultúras takarmányforrások fejlesztése,
- áttérés az energiahatékony akvakultúras termelésre (pl. megújuló energia használata).

Az ETHAA továbbá a következők révén segíti a halászatot és az akvakultúrát az éghajlatváltozás következményeihez való alkalmazkodásban:

- **tudományos adatok** gyűjtésének finanszírozása annak jobb megértése érdekében, hogy az éghajlatváltozás hogyan befolyásolja a halászati gazdálkodást (pl. a halállományok vándorlása és az invazív fajok hatása tekintetében),
- annak elősegítése, hogy az akvakultúra **ellenállóbbá** váljon az éghajlatváltozással szemben (pl. a tenyésztés diverzifikálása az éghajlatváltozással szemben ellenállóbb fajokkal, a hőmérsékleti tartományok változásaiból eredő, előre nem látható betegségek/paraziták kezelése, a szélsőséges eseményekkel, aszályokkal és egyéb változó feltételekkel szembeni ellenálló képesség erősítése).

Milyen mértékben járul hozzá az ETHAA az EU többéves költségvetésében meghatározott éghajlat-politikai és biodiverzitási célok eléréséhez?

A 2021–2027-es időszakra vonatkozó [uniós költségvetés](#) (azaz a „többéves pénzügyi keret”) kiadási célokat határoz meg az éghajlatváltozással és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzések tekintetében:

- a költségvetés **30%-át** az **éghajlatváltozás** elleni küzdelemre fogják fordítani,
- 2026-ban és 2027-ben a költségvetés éves kiadásainak **10%-a** járul majd hozzá a **biológiai sokféleség** csökkenésének megállításához és visszafordításához.

Annak ellenére, hogy az ETHAA nem tartalmaz az éghajlatra és a biológiai sokféleségre vonatkozó konkrét kötelező célkitűzést vagy pénzügyiforrás-elkülönítést, aktívan segíti a többéves pénzügyi keretben meghatározott közös célok elérését.

A Bizottság az összes rendelkezésre álló adat felhasználásával rendszeresen nyomon követi az ETHAA ehhez való hozzájárulásának szintjét. Amennyiben nem történik elegendő előrelépés az átfogó célkitűzés elérése felé, a Bizottság aktívan együtt fog működni az uniós országokkal a korrekciós intézkedések elfogadása érdekében, ideértve az ETHAA-programjaik módosítását is.

Hogyan járul hozzá az ETHAA a közös halászati politika célkitűzéseinek megvalósításához?

A [közös halászati politika](#) célja annak biztosítása, hogy a halászati és az akvakultúra-tevékenységek környezeti szempontból hosszú távon **fenntarthatóak** legyenek, végzésük összhangban legyen a **gazdasági, a társadalmi és a foglalkoztatási előnyök** elérésére irányuló célkitűzésekkel, valamint hogy hozzájáruljanak az **élelmiszerellátás** biztosításához.

Az ETHAA a következő fő intézkedések révén támogatja ezeket a célkitűzéseket:

- a **fenntartható halászati tevékenységek** előmozdítása hosszú távon (az alacsony hatású és szelektív halászati technikák előmozdítása, a nem szándékos fogások elkerülése),
- a halászati ágazat **versenyképességéhez** szükséges feltételek megteremtése,

- a halászat és a halászflokkák **strukturális irányításának** támogatása (a túlzott flottakapacitás csökkentése, a tengerek biológiai erőforrásainak megőrzését támogató intézkedések),
- a halászati termékek **hatékony piacának** előmozdítása,
- hozzájárulás a **méltányos életszínvonalhoz** a part menti területeken,
- **tudományos adatok** gyűjtése a halászati gazdálkodás alátámasztására,
- a halászati tevékenységek **ellenőrzésének** támogatása és a megfelelési kultúra előmozdítása az egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében.

Milyen feltételek mellett támogatja az ETHAA a halászhajók fedélzetén végrehajtott beruházásokat?

Az ETHAA támogathatja a halászhajók fedélzetén kivitelezett innovációt és beruházásokat a **közös halászati politika célkitűzéseinek** elérése érdekében. Ez a támogatás olyan intézkedéseket foglal magában, amelyek javítják a fenntarthatóságot, a halászeszközök szelektivitását, a biztonságot, a munkafeltételeket, az energiahatékonyságot és a fogások minőségét.

Léteznek azonban **célzott korlátozások** a beruházások fenntarthatóságának és hozzáadott értékének biztosítása érdekében.

- Az olyan felszerelések beszerzése, amelyek növelik a halászhajó hal megtalálására való képességét, nem támogatható, mivel segítene abban, hogy a hajó a fenntarthatóság rovására túlságosan hatékonyá váljon.
- A támogatás nem növelheti a hajók halászati kapacitását, kivéve, ha az közvetlenül a biztonság, a munkafeltételek vagy az energiahatékonyság javításához szükséges bruttó tonnatartalom (azaz a hajó térfogata) növekedéséből ered.
- Nem nyújtható támogatás pusztán az uniós jog által kötelezően előírt követelményeknek való megfelelés érdekében, kivéve a halászati tevékenységek ellenőrzésére használt bizonyos felszerelések esetét. A támogatásoknak olyan magatartásokat kell ösztönözniük, amelyek túlmutatnak a jogszabályoknak való egyszerű megfelelésen.
- Fedélzeti beruházások nem engedélyezhetők olyan hajók számára, amelyek az elmúlt 2 évben többnyire inaktívak voltak, mivel a beruházásoknak az aktív hajókra kell összpontosítaniuk.
- A halászflokkába irányuló bizonyos beruházásokra egyedi támogathatósági szabályok vonatkoznak annak megakadályozása érdekében, hogy kapacitásfelesleget vagy túlhalászt okozzanak. Különösen i. a fiatal halászoknak annak elősegítése érdekében nyújtott támogatás, hogy első alkalommal szerezzenek be használt hajót, és ii. a hajó motorjának cseréjéhez vagy korszerűsítéséhez nyújtott támogatás feltételekhez van kötve, pl. a hajónak a halászflokká strukturális kapacitásfelesleg nélküli szegmenséhez kell

tartoznia, és az új vagy korszerűsített motor teljesítménye nem lehet nagyobb, mint a lecserélt motoré.

Miért nem jogosult az új halászhajók építése az ETHAA-támogatásra? Nem biztonságosabbak és fenntarthatóbbak az új, korszerű hajók?

Az új halászhajók építéséhez vagy beszerzéséhez nyújtott uniós támogatások 2004-ben megszűntek, mivel igen súlyos **kapacitásfelesleghez és túlhalászáshoz** vezettek. Még ha az új hajók biztonságosabbak és hatékonyabbak is, gyorsabb ütemben hosszabb ideig foghatnak halakat, és nagyobb távolságot tehetnek meg ennek érdekében, ezáltal pedig növelik a halállományokra nehezedő nyomást.

Ezenkívül nem jelentkezett piaci hiányosság vagy olyan kollektív előny, amely indokolná közpénzből folyósított támogatás nyújtását az új hajók építéséhez. Összességében az európai halászflootta nyereséges, és úgy tűnik, hogy a hitelhez való hozzáférés nem jelent problémát a halászati ágazatban. Ezért nincs ok arra, hogy az adófizetők pénzét egyéni haszonszerzés céljából új halászhajók finanszírozására használják fel.

A közös halászati politika szabályai lehetővé teszik új halászhajók magánpénz felhasználásával történő építését, a flotta halászati kapacitásának növekedését megakadályozó biztosítékok alkalmazásával együtt. Konkrétan, a flottába belépő (a hajók térfogatában és teljesítményében kifejezett) új halászati kapacitást legalább ugyanannyi kapacitás kivonásával kell kompenzálni (pl. egy régi hajó kivonásával). A közös halászati politika keretében az uniós országok így kellő rugalmassággal rendelkeznek ahhoz, hogy a flottájukba való belépéseket és a flottájukból való kilépéseket kezeljék, valamint hogy fenntartható módon kezeljék a halászati ágazat beruházási igényeit.

Az ETHAA támogatja a halászhajók („bruttó tonnatartalomban” kifejezett) térfogatának növelését. Mivel a bruttó tonnatartalom a halászati kapacitás egyik paramétere, milyen feltételek vannak érvényben a kapacitásfelesleg megelőzésére?

Adott halászhajó térfogatának növelése azt jelenti, hogy nagyobbá alakítják azt. A térfogat növelésével javulhat a fedélzeti biztonság, de növekedhet a hajók halfogási és -tárolási képessége is, és ebből fakadóan jelentkezik a túlhalászás kockázata.

Az ETHAA csak akkor támogatja az ilyen felújításokat, ha azok közvetlen célja **a biztonság, a munkafeltételek vagy az energiahatékonyság** javítása. Csak a kis- és közepes méretű (azaz **24 méternél rövidebb**) hajók kaphatnak támogatást.

Egyértelmű biztosítékok állnak rendelkezésre annak megakadályozására, hogy a térfogat növelése kapacitásfelesleghez és túlhalászáshoz vezessen.

- A támogatás feltétele egy olyan létesítmény vagy berendezés későbbi telepítése, amely javítja a biztonságot, a munkafeltételeket vagy az energiahatékonyságot (pl. szállás a személyzet számára).
- Továbbá a halászflootának csak azon szegmenseiben lehetséges, ahol nincs strukturális kapacitásfelesleg.

- A flotta azonos szegmensében vagy a nemzeti flotta kapacitástöbblettel érintett szegmensében legalább ugyanannyi térfogat kivonásával kell kompenzálni (pl. egy régi hajó kivonásával), ezáltal nem növeli a flotta teljes kapacitását.

Hogyan tudja az ETHAA megteremteni a gazdaságilag életképes és versenyképes halászat feltételeit?

A halászati ágazat jövedelmezőségének fő mozgatórugói a bőséges halállományok, a stabil halárak, az alacsony üzemanyagárak, az energiahatékony hajók és a képzett halászok. Ezek közül néhány külső tényező, és nem függ a strukturális beruházásoktól.

Az ETHAA hozzájárulhat a jövedelmezőség és versenyképesség strukturális előfeltételeihez, például az alábbi módokon.

- **Befektethet** halászhajókba, különösen az energiahatékonyság növelése és a fogások minőségének javítása érdekében. Az alacsonyabb üzemanyag-fogyasztás csökkenti a működési költségeket, a jobb minőségű halak pedig hozzájárulnak ahhoz, hogy a piaci árak stabilak maradjanak.
- Az ETHAA fejlesztheti **a készségeket és az ismereteket** a halászati ágazat egészében terjesztett megvalósíthatósági tanulmányok, tanácsadási szolgáltatások, hatásvizsgálatok és kísérleti projektek révén.
- Pénzügyi eszközök (állami kölcsönök és garanciák) bevonása révén **mozgósíthatja a magánberuházásokat**. A pénzügyi eszközök különösen alkalmasak a várhatóan pénzügyileg életképes új beruházások céljára, amelyek viszont piaci forrásokból nem kapnak elegendő finanszírozást.
- Segíthet a halászoknak abban, hogy **diverzifikálják jövedelmüket**, és kiegészítő tevékenységeket alakítsanak ki a helyi kék gazdaságban, például az idegenforgalom, a közvetlen értékesítés, a környezetvédelmi szolgáltatások és a tengeri kulturális tevékenységek terén.

Hogyan támogatja az ETHAA a készségek fejlesztését?

A készségek fejlesztése alapvető fontosságú a halászati, az akvakultúra-ágazat és a tengeri ágazat versenyképessége szempontjából. E tekintetben az ETHAA támogathatja például a következőket:

- tanácsadó szolgáltatások,
- a tudósok és a halászok közötti együttműködés,
- szakmai képzés,
- egész életen át tartó tanulás,
- a társadalmi párbeszéd előmozdítása,
- tudásmegosztás.

Hogyan járul hozzá az ETHAA a társadalmi jóléthez és a generációs megújuláshoz a halászatban?

A közös halászati politika célja, hogy megfelelő életszínvonalat biztosítson a halászati tevékenységektől függő személyek számára. Ez kulcsfontosságú a halászat generációs megújulásának biztosításához.

A halászat vonzóbbá tételének **három fő feltétele** van:

- a halászati tevékenységek és flották hosszú távú fenntartható irányítása, ami a nyereségességhez szükséges;
- jó fedélzeti munkafeltételek;
- magas szintű készségek.

Az ETHAA az e célokra irányuló beruházásokat támogathatja például a következők révén:

- a humántőke és **készségek** előmozdítása (pl. szakmai képzés, egész életen át tartó tanulás, valamint az ismeretek és tapasztalatok megosztása),
- a halászati ágazat **vonzóvá tétele a fiatalok számára** oktatási és kommunikációs intézkedések révén,
- **támogatás nyújtása** a fiatal halászok **tevékenységének megkezdéséhez**, pl. az első halászhajójuk egy részének kifizetésével – a használt kis- és közepes méretű (azaz 24 méternél rövidebb) hajók vásárlására korlátozódó program,
- **a biztonság és a munkafeltételek** javítása a halászhajók fedélzetén,
- **a nemek közötti egyensúly** javítása (pl. a nők halászközösségekben betöltött szerepének előmozdítása),
- **a munkaügyi kapcsolatok** elősegítése valamennyi érdekelt fél bevonásával.

Hogyan járul hozzá az ETHAA a halászati gazdálkodás és a tengeri környezettel való gazdálkodás javítására irányuló tudományos ismeretekhez?

A halászati gazdálkodás a rendelkezésre álló legjobb tudományos szakvéleményeken alapul. Ez harmonizált, megbízható és pontos tudományos adatokra támaszkodik.

A közös halászati politika ezért előírja az uniós országok számára, hogy **gyűjtsenek adatokat a flottákról** és halászati tevékenységeikről, különösen a fogásokra vonatkozó biológiai adatokról, valamint a halászati tevékenységeknek a tengeri ökoszisztémára gyakorolt lehetséges környezeti hatásáról.

E célból az ETHAA a következő intézkedéseket támogatja:

- Segíti az uniós tagállamokat abban, hogy az adatgyűjtési keretrendelettel összhangban összegyűjtsék és feldolgozzák a flottákra és a halászati tevékenységekre vonatkozó adatokat.
- Támogatja a halászati gazdálkodásra vonatkozó tudományos tanácsadás nyújtását.

- Támogatja az adatok gyűjtését és kezelését a tengeri környezettel való fenntartható gazdálkodás megerősítése érdekében. E célból az ETHAA finanszírozza az [„európai tengeri megfigyelési és adathálózat”](#)-ot (EMODnet), amelyet azért hoztak létre, hogy a tengeri adatokat jobban hozzáférhetővé tegyék az állami és magánfelhasználók számára. Ezek az adatok megkönnyítik „[a tengeri területrendezést](#)” a tengeren végzett emberi tevékenységek fenntartható módon történő összehangolása érdekében. Hozzájárul továbbá a tengeri biológiai sokféleség és ökoszisztémák védelmét célzó intézkedések végrehajtásához.

Hogyan segít az ETHAA a nem szándékos fogások csökkentésében?

A nem szándékos fogások csökkentése és elkerülése a közös halászati politika egyik fő célkitűzése. A nem szándékos fogások olyan halakat érintenek, amelyek vagy alacsony piaci értékkel rendelkeznek, vagy nem értékesíthetők, mert a közös halászati politika szabályai nem teszik lehetővé azok kifogását, például ha:

- kisebbek a minimális méretnél;
- kvótájuk kimerült;
- sérültek;
- kifogásuk tilos.

A nem szándékos fogások tengerbe való visszadobása a tengerek biológiai erőforrásainak jelentős pazarlása, és negatívan befolyásolja a halászat pénzügyi életképességét.

A közös halászati politika ezért arra kötelezi a halászhajókat, hogy valamennyi fogásukat kirakodják („**kirakodási kötelezettség**”). Ez a kötelezettség arra ösztönzi a halászokat, hogy az erőforrások pazarlásának elkerülése érdekében megváltoztassák halászati szokásaikat. Valójában az olyan nem szándékos fogások kirakodása, amelyeket a halászok nem tudnak értékesíteni a rendes értékesítési láncban, vagy amelyek alacsony piaci értékkel rendelkeznek, többletköltségeket, ezáltal pedig gazdasági veszteségeket okoz. Ezek elkerülése nyereségesebbé tenné a tevékenységet.

Ebben az összefüggésben a **halászati technikák kiigazítása** kulcsfontosságú a halászok abban való segítségéhez, hogy csak az általuk megélezott halakat fogják ki, és ezáltal elsősorban a nem szándékos fogásokat fel lehessen számolni. E célból az ETHAA támogathatja az innovációt és azokat a beruházásokat, amelyek szelektívebbé teszik a halászati technikákat és a halászeszközöket, különösen magas (**100%**) közpénzből nyújtott támogatással.

Az ETHAA által nyújtott támogatás emellett segíthet enyhíteni a kirakodási kötelezettségnek az olyan nem szándékos fogásokra gyakorolt következményeit, amelyeket nem lehet elkerülni. E tekintetben hozzájárulhat a halászkikötők infrastruktúrájának javításához a következők érdekében:

- a nem szándékos fogások kirakodásának és tárolásának megkönnyítése,
- értékesítési lehetőségek keresése a kirakodott nem szándékos fogásoknak, anélkül azonban, hogy strukturált piacot hoznának létre e fogások számára.

Ezek az intézkedések **75%-os** közpénzből nyújtott támogatásban részesülhetnek.

Hogyan segít az ETHAA a túlzott flottakapacitás csökkentésében?

A halászflootta egyes szegmensei többletkapacitással rendelkeznek, ami a tengerek biológiai erőforrásainak túlzott kiaknázásához vezet.

Strukturális kapacitásfelesleg esetén a nyereségesség alacsony, mivel túl sok hajó halászik túl kevés halra. E helyzet kialakulásának megelőzése érdekében ezért az érintett halászflooták szerkezeti átalakítására van szükség.

A kapacitásfelesleg megszüntetése érdekében a közös halászati politika előírja az uniós országok számára, hogy hozzanak konkrét intézkedéseket a **halászhajók számának a rendelkezésre álló erőforrásokhoz való igazítása** végett. Ezek az intézkedések a flották halászati kapacitása és a rendelkezésükre álló halászati lehetőségek közötti egyensúly értékelésén alapulnak, a halászflootta minden egyes szegmensének szintjén.

Ebben az összefüggésben az ETHAA pénzügyi ellentételezést nyújthat a halászoknak, ha véglegesen beszüntetik halászati tevékenységüket. Az e támogatásnak köszönhetően megszüntetett halászati kapacitást ezután véglegesen eltávolítják a flottából.

A végleges beszüntetés történhet a halászhajó leselejtezésével vagy leszerelésével, valamint más tevékenységek céljára történő utólagos átalakításával. A rekreációs célú halászatra való áttérés azonban nem vezethet a tengeri ökoszisztémára nehezedő fokozott nyomáshoz.

Hogyan segíti az ETHAA a halászati tevékenységek ellenőrzését?

Rendkívül fontos, hogy az uniós országok ellenőrizzék a vizeiken folytatott halászati tevékenységeket a **közös halászati politika végrehajtása, a jogellenes halászat megelőzése** és a **megfelelés kultúrájának** a halászati ágazaton belüli előmozdítása érdekében. Ez Uniószerte egyenlő versenyfeltételeket biztosít a halászok számára.

Az ETHAA e célból segíti az uniós tagállamokat [az uniós ellenőrzési rendelet](#) által létrehozott halászati ellenőrzési rendszer végrehajtásában. Különösen az ellenőrzési eszközök – például drónok és járőrhajók – beszerzését támogathatja, amelyek a tengerfelügyelethez és a parti őrségi küldetésekhez is hozzájárulhatnak.

Az ETHAA támogatja továbbá az átlátható, hatékony és felhasználóbarát halászati ellenőrzést és nyomon követést lehetővé tevő, digitális eszközökbe irányuló beruházásokat, például:

- elektronikus távellenőrzési rendszerek,
- automatizált adatelemzés,
- rádiófrekvenciás azonosítás,
- a motorteljesítmény folyamatos mérése és rögzítése,
- fedélzeti zárláncú televízió.

Milyen feltételek mellett kompenzálja az ETHAA a halászokat tevékenységük ideiglenes beszüntetéséért?

A közös halászati politika keretében hozott bizonyos **állományvédelmi intézkedések** és bizonyos **kivételes körülmények** szükségessé teszik a halászati tevékenységek ideiglenes leállítását. Egyes esetekben az ETHAA pénzügyi ellentételezést nyújthat a halászoknak az ideiglenes szüneteltetésért, hogy enyhítse gazdasági veszteségeiket.

Kompenzációra akkor van lehetőség, ha a tevékenységek beszüntetését a következők okozzák:

- a tengerek biológiai erőforrásainak megőrzésére irányuló intézkedések (pl. egy adott fajra és/vagy egy adott területre vonatkozó ideiglenes biológiai nyugalmi tilalom),
- a „fenntartható halászati partnerségi megállapodás” alkalmazásának vis maior miatti megszakítása (azaz az EU és egy nem uniós ország között aláírt megállapodás, amely lehetővé teszi az uniós halászhajók számára, hogy az adott harmadik ország vizein halásszanak),
- természeti katasztrófa,
- környezeti esemény,
- egészségügyi válság (ideértve a Covid19-világjárványt is).

Az állományvédelmi intézkedésből eredő beszüntetéseknek **a halászati erő kifejtés csökkenéséhez** kell vezetniük tudományos szakvélemények alapján annak biztosítása érdekében, hogy ténylegesen hozzájáruljanak a tengerek biológiai erőforrásainak védelméhez vagy helyreállításához.

A halászati tevékenységek ideiglenes szüneteltetéséért járó kompenzációnak céltottnak kell lennie, és nem helyettesítheti a halászflokkák szükség szerinti strukturális kiigazítását. Az ETHAA programozási időszaka alatt ezért hajónként legfeljebb 12 hónapra adható.

Miért nem jogosult az új halászkikötők építése az ETHAA-támogatásra?

Gazdaságilag nincs szükség új kikötőkre. Az EU part menti területei már jól felszereltek. Az új kapacitások kiszorítanák a tevékenységet a meglévő kikötőkből, ezáltal pedig aláásnák gazdasági életképességüket.

Az új kikötők ráadásul **költségesek**, az ETHAA költségvetése pedig kicsi.

A beruházásoknak ezért a **meglévő infrastruktúrára** kell összpontosítaniuk.

Hogyan járul hozzá az ETHAA a fenntartható akvakultúrához?

Az akvakultúra hozzájárul az EU fenntartható élelmiszer-termelési potenciáljához, így fontos szerepet játszik a hosszú távú élelmezésbiztonság és az élelmiszer-ellátás biztosításában. Az akvakultúrának lehetnek nem élelmezési céljai is, mint például a gyógyszeripari és a biotechnológiai célok.

A közös halászati politika értelmében minden uniós országnak **„többéves nemzeti stratégiai tervet”** kell kidolgoznia az akvakultúra **fenntarthatóságának, versenyképességének és diverzifikációjának** előmozdítása érdekében. Az ETHAA támogatja az e tervekben meghatározott intézkedéseket, például az alábbiak tekintetében:

- környezeti fenntarthatóság (többek között ökológiai akvakultúra, erőforrás-hatékonyság és természetgazdálkodási szolgáltatások révén),
- termelőberuházások,
- innováció,
- a termelés és a tevékenységek diverzifikálása,
- szakmai készségek fejlesztése,

- a munkafeltételek javítása,
- népegészségügyi intézkedések,
- akvakultúra-állomány-biztosítási rendszerek,
- az állatok egészsége és jóléte.

Hogyan segíti az ETHAA a halászati és akvakultúra-termékek piacának javítását?

Az élelmezésbiztonság és az élelmiszer-ellátás a halászati és akvakultúra-termékek hatékony és jól szervezett piacain alapul **az ellátási lánc** átláthatóságának, stabilitásának, minőségének és sokszínűségének, valamint **a fogyasztók tájékoztatásának** biztosítása érdekében.

E célból a közös halászati politika magában foglalja a **„piacok közös szervezését”**, amely hivatalosan elismeri a „termelői szervezeteket” a halászati és akvakultúra-termelőket képviselő szervekként.

Ezek a szervezetek **„termelési és értékesítési terveket”** dolgoznak ki és hajtanak végre tagjaik tevékenységeinek közös irányítása érdekében, különösen azért, hogy segítsék őket a kínálat és a piaci kereslet összehangolásában.

A piacok közös szervezése a halászati és akvakultúra-ágazat szereplőinek különböző kategóriáiból álló **„ágazatközi szervezeteket”** is elismer, amelyek az ellátási lánc mentén koordinálják az értékesítési tevékenységeket (azaz a termelők, forgalmazók és kiskereskedők vertikális integrációja).

Az ETHAA e célkitűzésekkel összhangban támogatja **a halászati és akvakultúra-termékek értékesítését**. Nevezetesen segítheti a következőket:

- termelői szervezetek létrehozása, valamint termelési és értékesítési terveik végrehajtása,
- új értékesítési lehetőségek kialakítása,
- a nyomonkövethetőség és a fogyasztók tájékoztatásának előmozdítása,
- a termékek értékének növelése (pl. a minőségre, a fenntarthatóságra vagy a földrajzi eredetre vonatkozó címkézés révén),
- a piaci információk terjesztése az ellátási lánc mentén.

Milyen feltételek mellett támogatja az ETHAA a halászati és akvakultúra-termékek feldolgozását?

A feldolgozóipar fontos szerepet játszik a halászati és akvakultúra-termékek rendelkezésre állásának és minőségének biztosításában.

Az ETHAA támogathatja az ágazat célzott beruházásait **a piacok közös szervezése** célkitűzéseinek elérése érdekében.

A nagyobb (azaz a kis- és középvállalkozásoknál nagyobb) vállalatoknak pénzügyi eszközök (hitelek vagy garanciák) révén nyújtanak támogatást. A közvetlen támogatásokat a kis- és középvállalkozások számára tartják fenn.

Hogyan erősíti az ETHAA a halászat és az akvakultúra rezilienciáját?

A halászat és az akvakultúra – többek között a Covid19-világjárvány, az éghajlatváltozás és az áringadozás miatt – növekvő gazdasági és környezeti kockázatoknak van kitéve.

Az ETHAA segítheti őket abban, hogy alkalmazkodjanak ehhez a változó helyzethez, és új üzleti lehetőségeket teremtsenek rezilienciájuk megerősítésének eszközeként.

Az ETHAA különösen a következő intézkedéseket támogathatja:

- a **kollektív szervezés** és a kapacitásépítés előmozdítása a kollektív üzleti stratégiák kidolgozása és az ismeretek megosztása érdekében (pl. termelői szervezetek létrehozása, piaci információk, tanácsadási szolgáltatások),
- az új, nagy potenciállal rendelkező szolgáltatások vagy termékek kifejlesztésére irányuló piacvezérelt **kutatás és innováció** (pl. megvalósíthatósági tanulmányok és kísérleti projektek, új termékekre irányuló alkalmazott kutatás és új termelési folyamatok) ösztönzése,
- olyan **strukturális beruházások** támogatása, amelyek várhatóan pénzügyileg életképesek, de piaci forrásokból nem kaphatnak elegendő finanszírozást (kulcsfontosságú beruházási területek: energiahatékonyság, a termékek minősége, körforgásos gazdaság),
- az üzleti tevékenységek és a jövedelemforrások **diverzifikálása** (pl. kiegészítő tevékenységek a helyi kék gazdaságban, partnerségek a helyi közösségeken belül),
- a **készségek** fejlesztése az új üzleti lehetőségekből fakadó igények kielégítése érdekében (pl. szakmai képzés, fiatal halászok mentorálása, egész életen át tartó tanulás, tudás- és tapasztalattmegosztás),
- a **piacszervezés** megerősítése a termékek értékének növelése és új értékesítési lehetőségek kialakítása érdekében (pl. termelési és értékesítési tervek végrehajtása, a halászati és akvakultúra-termelők vertikális integrációja a szakmaközi szervezetek forgalmazóival és kiskereskedőivel),
- a halászati és akvakultúra-ágazat azon képességének növelése, hogy **kezelje a kockázatokat** és reagáljon a nemkívánatos eseményekre (pl. kölcsönös kockázatkezelési alapok, biztosítási eszközök, a környezeti kockázatok közös kezelése).

Hogyan támogatja az ETHAA a halászatot és az akvakultúrát a Covid19-világjárvány idején?

Amennyiben a világjárvány jelentős zavart okoz a halászati és akvakultúra-termékek piacán, a Bizottság a közvetlen gazdasági következmények enyhítése érdekében **rendkívüli ideiglenes vészhelyzeti intézkedést** kezdeményezhet. Ez az intézkedés lehetővé teszi, hogy a halászok és az akvakultúrával foglalkozó haltenyésztők **pénzügyi ellentételezésben** részesüljenek gazdasági veszteségeikért és többletköltségeikért. A Bizottság folyamatosan figyelemmel kíséri a piaci helyzetet, és minden szükséges intézkedést meg fog vizsgálni, ha bizonyíték van arra, hogy a piacok jelentős zavart szenvednek.

Az ETHAA továbbá segítheti a halászati és akvakultúra-ágazatot az egészségügyi és higiéniai követelményekhez való alkalmazkodásban, például egyéni védőeszközök vásárlása révén.

Emellett megkönnyítheti ideiglenes alternatív értékesítési lehetőségek kialakítását az éttermek bezárásának kompenzálására (pl. az ügyfeleknek történő közvetlen értékesítés).

Hosszabb távon az ETHAA támogathatja az erősebb rezilienciát célzó beruházásokat (a részleteket lásd az előző kérdésben).

Hogyan támogatja az ETHAA a kisüzemi part menti halászatot?

„Kisüzemi part menti halászatot” i. olyan tengeri és belvízi hajók folytatnak, amelyek teljes hossza nem haladja meg a 12 métert, és amelyek nem használnak vontatott halászfelszerelést (azaz vonóhálókat), valamint ii. gyalogos halászok folytatnak.

Ez az ágazat az EU-ban lajstromozott összes halászhajó közel **75%-át** és a halászati ágazat által létrehozott összes álláshely **csaknem felét** képviseli. Ezért fontos társadalmi-gazdasági szerepet játszik a helyi part menti közösségekben.

Ebben az összefüggésben az ETHAA különös hangsúlyt fektet a kisüzemi part menti halászatra.

- A kisüzemi part menti halászattal kapcsolatos projektek **100%-os** közpénzből nyújtott támogatással támogathatók, kivéve a következőkhöz kapcsolódó projekteket: i. halászhajó fiatal halászok általi első beszerzése, ii. motor cseréje vagy korszerűsítése, valamint iii. a halászhajó térfogatának növekedése. E projektek esetében a maximális arány 40%.
- Az uniós országoknak ETHAA-programjaikban figyelembe kell venniük a kisüzemi part menti halászat **sajátos szükségleteit**, és azokban ismertetniük kell az annak fejlesztéséhez szükséges intézkedéseket.
- Az uniós országoknak törekedniük kell arra, hogy **egyszerűsített eljárásokat** vezessenek be az ETHAA-támogatásért pályázó kisüzemi part menti halászati vállalkozások számára.

Hogyan támogatja az ETHAA az EU legkülső régióit?

A legkülső régiók távoli fekvésükhöz, domborzatukhoz és éghajlatukhoz kapcsolódó sajátos **kihívásokkal** néznek szembe. Ugyanakkor olyan konkrét **eszközökkel** is rendelkeznek, amelyekre alapozva kialakítható a fenntartható kék gazdaság.

Ebben az összefüggésben az ETHAA különös hangsúlyt fektet ezekre a régiókra.

- Az érintett uniós országok (Franciaország, Portugália és Spanyolország) mindegyik legkülső régiójukra vonatkozóan **cselekvési tervet** dolgoznak ki. A tervben **stratégiát** dolgoznak ki a **fenntartható kék gazdasági ágazatok** – többek között a halászat és az akvakultúra – **fejlesztésére**. Pénzügyi források kerültek elkülönítésre a cselekvési tervek végrehajtásának segítésére.

- Az ETHAA pénzügyi ellentételezést nyújthat a legkülső régiók gazdasági szereplőinek a halászati és akvakultúra-termékek halászata, tenyésztése, feldolgozása vagy forgalmazása során e régiók sajátos helyzete miatt felmerülő többletköltségeikért.
- A legkülső régiókban végrehajtott projektek **nagy arányú (85%-os) közpénzből nyújtott támogatásban** részesülhetnek.

Jogosultak-e a rekreációs halászok ETHAA-támogatásra?

A rekreációs célú halászat a tengervízi élővilág szabadidős, turisztikai vagy sportolási célú kiaknázására irányuló, nem kereskedelmi halászati tevékenységeket foglalja magában.

A rekreációs halászok akkor jogosultak támogatásra, ha projektjeik hozzájárulnak az alap célkitűzéseinek eléréséhez. Részt vehetnek például a tengeri környezet védelmét célzó fellépésekben és a helyi közösségek fenntartható tengeri turizmusával kapcsolatos partnerségekben.

Hogyan járul hozzá az ETHAA a fenntartható kék gazdaság kialakításához?

A kék gazdaság az óceánokkal, tengerekkel, tengerpartokkal és szárazföldi vizekkel kapcsolatos hagyományos és kibontakozó gazdasági tevékenységeket jelenti. Az innovációra és az olyan tengeri vállalkozásokba történő beruházásokra támaszkodik, amelyek képesek **munkahelyeket** teremteni és növelni a helyi part menti közösségek **fejlődését**, például a [biogazdaság](#), a fenntartható idegenforgalmi modellek, az óceánalapú megújuló energia, az innovatív hajógyártás és a kikötői szolgáltatások.

Az ETHAA a fenntartható kék gazdaság fejlődésének előfeltételeire, valamint a szűk keresztmetszetek megszüntetésére összpontosít az új piacokba, technológiákba és szolgáltatásokba történő **beruházások megkönnyítése** érdekében.

Nevezetesen a következőket támogatja:

- tengerpolitikai irányítás a tengeren végzett emberi tevékenységek fenntartható módon történő koordinálása érdekében (pl. „[tengeri területrendezés](#)” révén),
- a kutatás, az innováció és a technológia átadása és alkalmazása a magánberuházásokban,
- a tengerészeti készségek fejlesztése,
- a tengeri és tengeri környezeti és társadalmi-gazdasági adatok terjesztése,
- tervezett projektek kialakítása a magánberuházások mozgósítása érdekében.

Hogyan támogatja az ETHAA a helyi kezdeményezéseket a part menti közösségekben?

A fenntartható kék gazdaság kialakítása kulcsszerepet játszik a helyi part menti közösségek fenntartásában.

E tekintetben az ETHAA támogatja a tengerhasznosítási ágazatokon átívelő **helyi partnerségeket**, amelyek lehetővé teszik a közösségek számára, hogy maximalizálják környezeti, kulturális, társadalmi és emberi erőforrásaikat, és **kiaknázzák** a kék gazdaság által a sajátos területeiken kínált **lehetőségeket**.

A „**közösségvezérelt helyi fejlesztésnek**” nevezett eszköz keretében a közösség érdekelt felei „helyi akciócsoportot” hoztak létre egy helyi stratégia kidolgozására és végrehajtására. A csoport támogatja a kis léptékű kollektív kezdeményezéseket, és előmozdítja azokat az innovációkat, amelyek elősegítik a helyi kék gazdaság fejlesztését és a tengeri környezet védelmét.

A helyi partnerségek biztosítják a különböző ágazatok érdekelt feleinek kiegyensúlyozott részvételét és képviseletét. Összpontosíthatnak a hagyományos ágazatokra (pl. halászat, akvakultúra, idegenforgalom) és/vagy előmozdíthatják a gazdasági diverzifikációt a feltörekvő tengeri ágazatokkal (pl. [kék biogazdaság](#)) való szinergiák révén.

A „közösségvezérelt helyi fejlesztés” minden olyan helyi közösség számára elérhető, ahol a kék gazdaság gazdasági lehetőségeket kínálhat, többek között a szárazföldi területeken is.

Hogyan támogatja az ETHAA a nemzetközi óceánpolitikai irányításra vonatkozó uniós menetrendet?

A világ óceánjainak 60%-a nem tartozik nemzeti joghatóság alá. Ez azt jelenti, hogy a velük való gazdálkodás közös nemzetközi felelősség.

Ebben az összefüggésben az EU célja a jobb óceánpolitikai irányítás megvalósításának ösztönzése kétoldalú, regionális és többoldalú szinten a következő területeken:

- a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelem,
- az óceánokra nehezedő emberi nyomás csökkentése,
- a fenntartható kék gazdaság feltételeinek megteremtése,
- a nemzetközi tengerkutató megerősítése.

Ez hozzájárul az [ENSZ 14. fenntartható fejlesztési céljának](#) („az óceánok, tengerek és tengeri erőforrások megőrzése és fenntartható hasznosítása a fenntartható fejlődés érdekében”) megvalósításához azáltal, hogy biztosítja, hogy az óceánok **egészségesek, biztonságosak** legyenek és **fenntartható módon gazdálkodjanak** azokkal.

Az ETHAA támogatja az óceánokon végzett emberi tevékenységeket szabályozó és irányító nemzetközi folyamatok, megállapodások és intézmények keretében (pl. az [ENSZ Tengerjogi Egyezménye](#) keretében) végrehajtott fellépéseket.

Hogyan járul hozzá az ETHAA a tengeri védelem és a parti őrség együttműködéséhez?

A határvédelem és a tengeri védelem elengedhetetlen a tengeri gazdaság **biztonságos feltételeinek** megteremtéséhez és a tengeri környezetet károsító jogellenes magatartás megelőzéséhez.

E tekintetben az ETHAA támogatja a tengerfelügyelet és a parti őrség együttműködését a [„közös tengerfelügyeleti információmegosztási környezet”](#) (CISE) keretében, amely megkönnyíti a tengerfelügyeletben részt vevő hatóságok közötti információcserét az uniós országok és az uniós intézmények között.

Végrehajtás és nyomon követés

Mekkora az ETHAA-támogatás aránya (a „megosztott irányítás” keretében)?

A kedvezményezetteknek a közpénzből nyújtott támogatás általános maximális mértéke **50%**.

A projekt **hozzáadott értékétől** függően azonban vannak **eltérések**.

Például:

- a halászhajókba történő **egyes egyedi beruházások** esetében alacsonyabb az arány (**40%**),
- **az innovációt, a kollektív érdekeket és a kollektív kedvezményezetteket** ötvöző projektek, valamint **a tengeri biológiai sokféleség védelmével** kapcsolatos projektek esetében magasabb (legfeljebb **100%-os**) az arány,
- **a kisüzemi part menti halászok** a projektjeik többsége esetében **100%-ot** kaphatnak.

A **maximális társfinanszírozási arány** (azaz az ETHAA által egy projekt összes közkiadásából fizetett rész) **70%**, kivéve a legkülső régiókban a többletköltségek fedezésére nyújtott 100%-os ellentételezést (lásd a legkülső régiókra vonatkozó kérdést).

Mennyire egyszerűbb az ETHAA a 2014–2020-as időszakra vonatkozó elődjéhez (az Európai Tengerügyi és Halászati Alaphoz) képest?

Az előző alap a finanszírozási lehetőségek és a támogathatósági szabályok („intézkedések”) pontos és merev leírásán alapult. Ez bonyolulttá tette az uniós országok és kedvezményezettek számára a végrehajtást.

Az ETHAA merev intézkedések nélküli **egyszerűbb struktúrán** alapul, amely a következő megközelítéseket alkalmazza:

- A közös halászati politika célkitűzéseivel, az uniós integrált tengerpolitikával és a nemzetközi óceánpolitikai irányításra vonatkozó uniós menetrenddel összhangban a támogatások teljes körét leíró **négy prioritással** rendelkezik:

(1) *a fenntartható halászat előmozdítása, valamint a vízi biológiai erőforrások helyreállítása és megőrzése;*

(2) *a fenntartható akvakultúra-tevékenységek, valamint a halászati és akvakultúra-termékek feldolgozásának és forgalmazásának előmozdítása, hozzájárulva ezáltal az Unión belüli élelmezésbiztonsághoz;*

(3) *fenntartható kék gazdaság lehetővé tétele a part menti, szigeti és szárazföldi területeken, valamint a halászati és akvakultúra-közösségek fejlődésének előmozdítása;*

(4) *a nemzetközi óceánpolitikai irányítás megerősítése, valamint annak lehetővé tétele, hogy a tengerek és óceánok biztonságosak, védettek, tiszták legyenek és fenntarthatóan gazdálkodjanak velük.*

- Minden prioritás **konkrét célkitűzéseket** foglal magában, amelyek tematikus területek mentén (pl. a biológiai sokféleség védelme, a fenntartható akvakultúra előmozdítása, tudományos adatok gyűjtése) széles körben írják le a támogatás operatív körét.
- *Uniós szinten korlátozottak a támogathatósági szabályok.* Az uniós országok feladata, hogy nemzeti ETHAA-programjaik keretében kidolgozzák a négy prioritással összhangban meghatározott célkitűzések eléréséhez legmegfelelőbb eszközöket. A támogathatósági szabályok meghatározásában rugalmassággal rendelkeznek.
- *Bizonyos típusú támogatások esetében léteznek bizonyos feltételek és korlátozások.* Az ETHAA-ról szóló rendelet tartalmazza a nem támogatható műveletek listáját a fenntarthatóságra gyakorolt káros hatások elkerülése érdekében (pl. a halászati kapacitást növelő beruházások). Ezenkívül a halászflootának nyújtott támogatások bizonyos kategóriáira egyedi támogathatósági szabályok vonatkoznak annak biztosítása érdekében, hogy azok összhangban legyenek a közös halászati politika védelmi célkitűzéseivel (pl. adott halászhajóra szerelt új motor nem rendelkezhet nagyobb teljesítménnyel, mint a lecserélt motor).
- **Teljesítményfigyelés:** az ETHAA végrehajtását output- és eredménymutatókkal követik nyomon. Az uniós országok beszámolnak a programjaikban meghatározott célok elérése terén elért eredményekről, és éves felülvizsgálati ülés keretében megvitatják a Bizottsággal a végrehajtás terén elért eredményeket. Ez lehetővé teszi az esetleges végrehajtási problémák korai feltárását és szükség esetén a korrekciós intézkedések meghatározását.

Hogyan értékeli a Bizottság az ETHAA programjait azok jóváhagyása előtt?

A „megosztott irányítás” keretében minden uniós ország egyetlen nemzeti programot készít, amelyet a Bizottság részletes értékelést követően hagy jóvá. Az értékelés során a Bizottság figyelembe veszi a program hozzájárulását az ETHAA közös prioritásaihoz és az alábbi célkitűzésekhez:

- reziliencia,
- zöld átállás,
- digitális átállás,
- környezeti, gazdasági és társadalmi fenntarthatóság,
- az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás,
- a fenntartható kisüzemi part menti halászat fejlesztése.

A Bizottság a programokat [a tengermedencékre vonatkozó elemzés](#) alapján is értékeli, amely egy olyan nyilvános dokumentum, amely bemutatja az egyes tengeri medencék fő kihívásait a közös halászati politika célkitűzései tekintetében. Az elemzés célja, hogy iránymutatást nyújtson az uniós országoknak ahhoz, hogy kezeljék a tengeri medencékkel kapcsolatos közös kihívásokat programjaik keretében.

Hogyan épülnek fel a nemzeti ETHAA-programok?

A nemzeti ETHAA-program a 2021 és 2027 közötti **közberuházások stratégiai ütemterve**. Olyan testre szabott intézkedéseket ír le, amelyek az uniós országok által a tengeri biológiai sokféleségre, a tengerpolitikára, valamint a fenntartható halászatra és akvakultúrára vonatkozó közös uniós prioritások tekintetében azonosított egyedi kihívásokra adnak választ.

A programok **4 fő szakaszból** állnak:

- Az **igények felmérése**: ezeket az erősségekkel, gyengeségekkel, lehetőségekkel és fenyegetésekkel kapcsolatos elemzés támasztja alá.
- A **megfelelő intézkedések kidolgozása**: az uniós országok konkrét intézkedéseket határoznak meg szükségleteiknek az ETHAA támogatásával történő kielégítésére.
- **Célok kitűzése** a végrehajtás és az eredmények nyomon követésére: az uniós országok output- és eredménymutatókon alapuló célértékeket határoznak meg, amelyek tükrözik az ETHAA által támogatott intézkedések várható hatásait.
- A **pénzügyi források elosztása** az alap egyedi célkitűzései között a program átfogó stratégiájának megfelelően.

Hogyan követik nyomon az ETHAA végrehajtását?

Az ETHAA végrehajtását folyamatosan és átlátható módon figyelemmel kísérik.

- Az uniós országok évente kétszer beszámolnak az ETHAA programjaikban kiválasztott mutatók értékeiről. Ezeket az információkat uniós szinten összesítik és nyilvánosan hozzáférhetővé teszik.
- Az uniós országok évente öt alkalommal beszámolnak a kiválasztott projektek számáról és azok pénzügyi költségeiről. Ezeket az információkat uniós szinten összesítik és nyilvánosan hozzáférhetővé teszik. Az információkat tematikus területek szerint is lebontják.
- Az uniós országok évente kétszer beszámolnak az egyes projektek és kedvezményezettek részletes jellemzőiről. A Bizottság ezeket az információkat rendszeres eseti jelentéstételre használja fel.
- A Bizottság éves felülvizsgálati ülésen vitatja meg az ETHAA végrehajtását az egyes uniós országokkal. E találkozó célja a nemzeti ETHAA-program lehetséges kérdéseinek és szükség esetén a korrekciós intézkedéseknek a meghatározása.
- 2029. június 30-ig minden uniós ország értékeli ETHAA-programját, hogy felmérje annak hatását.
- 2024 végéig, majd 2031 végéig a Bizottság értékelné fogja az ETHAA egészének eredményességét, hatékonyságát, relevanciáját, koherenciáját és uniós hozzáadott értékét.